

Parki narodowe bez pieniędzy na ochronę przyrody

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 28, maj 2024 15:14

Katarzyna Sekuła

Odśłony: 736

Polska może poszczycić się zasobami przyrodniczymi wysokiej wartości. Świadczy o tym m.in. wpisanie dziesięciu polskich parków narodowych na listę Światowych Rezerwatów Biosfery i uznanie Białowieskiego PN przez UNESCO za Obiekt Światowego Dziedzictwa Ludzkości. Ochrona tych bezcennych obszarów jest kluczowa szczególnie w obliczu globalnego ocieplenia.

Celem parków narodowych jest zachowanie różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej, walorów krajobrazowych, przywrócenie i odtworzenie zniekształconych siedlisk przyrodniczych. Oprócz ochrony ekosystemów, parki mają edukować oraz udostępniać obszar zwiedzającym. Park narodowy jest najwyższą i jednocześnie najbardziej efektywną formą ochrony przyrody.

Najwyższa Izba Kontroli wzięła pod lupę parki narodowe i stwierdziła, że większość z nich otrzymała z budżetu środki, które nie wystarczały nawet na pokrycie wynagrodzeń pracowników. W efekcie nie wszystkie planowane działania ochronne zostały zrealizowane. Kontrola wykazała również niezgodność między powierzchnią parków określoną w rozporządzeniach, a stanem faktycznym. Ponadto część parków realizowała działania ochronne na podstawie tymczasowych dokumentów, zamiast planów ochrony, które powinny być ustanowione do listopada 2018 r.

Kontrola ta miała zbadać, czy w wybranych 14 parkach narodowych w latach 2019-2023 prawidłowo chroniono ich różnorodność biologiczną, zasoby przyrody nieożywionej i walory krajobrazowe, a także przywracano i odtwarzano zniekształcone siedliska przyrodnicze.

Najważniejsze ustalenia kontroli

Jak czytamy w aktualnościach NIK - w parkach narodowych nie zrealizowano wszystkich zaplanowanych działań ochronnych. Istotną przyczyną niewykonania tych zadań był brak stabilnego i wystarczającego finansowania z budżetu państwa. W dziewięciu z 14 skontrolowanych parków narodowych otrzymane środki budżetowe nie wystarczały nawet na pokrycie wynagrodzeń pracowników.

W toku kontroli ustalono również, że aż 12 spośród wszystkich 23 parków narodowych nie miało ustanowionych planów ochrony, pomimo że ustawowy termin ich sporządzenia upłynął 15 listopada 2018 r. Spośród 16 parków, które przedłożyły opracowane projekty planów ochrony w terminie umożliwiającym ich ustanowienie do 15 listopada 2018 r., jedynie w przypadku czterech z nich termin ten został dochowany.

NIK zwraca uwagę, że brak planów ochrony i ich funkcjonowanie w oparciu o zadania ochronne ustanawiane na krótszy okres (od roku do trzech lat), nie gwarantuje właściwej ochrony zasobów przyrodniczych parków. Zadania ochronne nie zawierają bowiem wymaganych przez ustawę o ochronie przyrody wymagań ochrony przyrody dla planów ogólnych gmin i innych dokumentów planistycznych. Ponadto, zdaniem NIK, brak tych dokumentów, może utrudniać zawieranie przez PN długookresowych umów o dofinansowanie działań ochronnych.

Z kontroli wynika, że w 19 spośród 20 PN, które przedłożyły opracowane projekty planów ochrony nie dochowano terminu ich ustanowienia, przy czym w przypadku pięciu PN proces opiniowania trwa lub trwał ponad 100 miesięcy.

Co więcej oficjalne dane na temat powierzchni parków narodowych nie były zgodne ze stanem faktycznym. Obszar podany w rozporządzeniach Rady Ministrów określających granice parków był

Parki narodowe bez pieniędzy na ochronę przyrody

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: wtorek, 28, maj 2024 15:14

Katarzyna Sekuła

Odsłony: 736

zgodny ze stanem faktycznym jedynie w przypadku czterech z 14 skontrolowanych PN. Różnice w skrajnych przypadkach wynosiły 185 ha (PN Bory Tucholskie) oraz 545 ha (Narwiański PN). W efekcie, faktyczna łączna powierzchnia zajmowana przez skontrolowane PN była mniejsza od powierzchni wskazanych w rozporządzeniach w sprawie parków o 620 ha.

Więcej informacji pokontrolnych i wnioski z kontroli dostępne [tutaj](#)

Źródło: NIK